

Provinciale Staten Fryslân
Tweebaksmarkt 52
8911 KZ Leeuwarden

Raerd, 20 mei 2022

Betreft : voorgenomen bezuiniging

Geachte Statenleden,

**STICHTING
DOARPSWURK**

Buorren 28
9012 DH Raerd
0566 – 62 50 10
info@doarpswurk.frl
www.doarpswurk.frl

Idoarp|swurk|

Wij zijn geschrokken - en met ons veel vrijwilligers van de Friese dorpen en wijken - van het plotselinge voornemen van Gedeputeerde Staten om de subsidierelatie met Stichting Doarpswurk na 2025 stop te zetten en deze tot die tijd gefaseerd af te bouwen, in tegenspraak met andere recente uitspraken van de gedeputeerde.

Dit voornemen is op dinsdag 17 mei bekend gemaakt door het college. Daarbij is onder andere als onderbouwing aangegeven dat de provincie Fryslân het domein 'leefberens' niet meer tot haar kerntaken beschouwt. In onderstaande bijlage treft u een uitgebreide toelichting aan.

Kort samengevat vragen wij uw Staten het volgende:

- Deelt u de mening van GS dat 'leefberens' niet meer tot de kerntaken behoort van de (plattelands)provincie Fryslân? Dat dit in strijd is met het collegeakkoord 'Lok op 1'?
- De 'druk' op de mienskip is vanwege de individualisering en de gevolgen van de COVID pandemie groot. Deelt u onze mening dat diezelfde mienskip recht heeft op ondersteuning (los van de overheid, maar wel gefaciliteerd door de overheid)?
- Veel initiatiefnemers - bijvoorbeeld op het terrein van energiebesparing, vrijwilligers en besturen van dorpshuizen, dorpsbelangen en wijken - zetten zich onbaatzuchtig in om de leefbaarheid in hun eigen leefomgeving te versterken. Hoe komt de ondersteuning zonder Doarpswurk? Deelt u onze mening dat deze ondersteuning provinciaal gefinancierd dient te worden om zodoende te blijven werken aan de mienskipssin en een leefbaar Fryslân?
- Het voorstel van GS raakt alleen organisaties buiten de eigen provinciale organisatie om, terwijl een groot aantal provincieambtenaren een relatie heeft met 'leefberens'. Deelt u onze mening dat het van belang is eerst kritisch intern te kijken welke mogelijkheden er zijn om bezuinigingen te bewerkstelligen? Of vindt u dat de bezuiniging het domein 'leefberens' niet mag raken?

Wij verzoeken uw Staten dan ook om dit voorgenomen besluit te verwerpen en de continuïteit van de ondersteuning van de Friese dorpen/wijken door Stichting Doarpswurk (inclusief het Netwerk Duurzame Dorpen) inhoudelijk en financieel te waarborgen.

Hartelijke groet,

Theo Andreae
directeur Stichting Doarpswurk

Doeke Fokkema
voorzitter Stichting Doarpswurk

Bijlage : nadere toelichting en onderbouwing

Bijlage

Inleidend

Sinds 1978 ondersteunt Stichting Doarpswurk (en haar rechtsvoorgangers) vrijwilligers en initiatiefnemers die zich belangeloos inzetten voor de leefbaarheid op het platteland. Dat doen we tot de dag van vandaag met passie, overtuiging en liefde voor Fryslân. Onderzoek in het voorjaar van 2021 heeft aangetoond dat onze ondersteuning zeer wordt gewaardeerd, wij scoorden een kleine 8 gemiddeld en werken er hard aan die tevredenheid in onze dienstverlening verder te verbeteren.

Stichting Doarpswurk is actief in een viertal deelgebieden, te weten:

- Dorpshuizen c.q. ontmoetingscentra
- Dorpsbelangen, wijkbesturen dan wel aanverwante organisaties
- Leefbaarheidsinitiatieven
- Duurzaamheidsinitiatieven (vanuit het Netwerk Duurzame Dorpen)

Wij ondersteunen daarbij onafhankelijk en spelen vaak een verbindende rol tussen initiatiefnemers, overheden, andere belanghebbenden en een grote verscheidenheid aan fondsen. Daarbij is en blijft het initiatief te allen tijde van de initiatiefnemers zelf.

De ondersteuning die wij bieden aan dorpen, dorpshuizen, initiatiefnemers en andere vrijwilligers zijn talrijk en kennen vaak een lange doorlooptijd. Om vanuit de fase van 'niets' tot realisatie van een plan dan wel plannen te komen vergt vaak doorzettingsvermogen en veel tijd en inzet van vrijwilligers. Wij ondersteunen daarin graag en met overtuiging. Het is tenslotte vooral dankzij die onbaatzuchtige mienskip dat Fryslân een 8 scoort op het gebied van welzijn. Omdat Fryslân bruist door al haar vrijwilligers. En die vele vrijwilligers zijn van onschatbare waarde voor de 'leefberens' in Fryslân.

Wat ons onderscheidt van andere organisaties (zoals bijvoorbeeld Streekwurk), is dat wij de begeleiding onafhankelijk kunnen verzorgen, geen subsidie of vergunning verlenen en zonder enig belang kunnen faciliteren. En dat wordt als zeer waardevol beschouwd en ervaren. En daarnaast ondersteunen wij vooral ook veel vraagstukken die geen directe relatie hebben met subsidie dan wel vergunning(en). Denk daarbij aan de afgelopen jaren waarbij veel ondersteuning en lobbywerk is verricht ten behoeve van onder andere dorpshuizen naar aanleiding van Covid-19. En daarnaast delen we actief kennis & ervaringen met anderen, zodat er een levendig netwerk is ontstaan in Fryslân op velerlei gebied. Dit impliceert dat provinciale subsidies een veel bredere spin-off hebben dan alleen voor het aanvragende dorp of wijk.

Nieuwe ondersteuningsstructuur

In september 2018 is door uw Staten de nu nog actuele beleidsbrief “Leefberens” vastgesteld. Tijdens de vaststelling hiervan is een motie aangenomen waarin is vastgelegd dat – alvorens de subsidierelatie met Stichting Doarpswurk eventueel zou worden afgebouwd – er **eerst** een nieuwe ondersteuningsstructuur gerealiseerd moest worden.

Tot op de dag van vandaag is deze nog niet gerealiseerd. Dat is – diplomatiek geformuleerd – een treurige constatering.

In het verlengde daarvan hebben uw Staten in aanvulling hierop tijdens de behandeling van de kadernota in 2021 een amendement aangenomen van waaruit de basisfinanciering voor het Netwerk Duurzame Dorpen (integraal onderdeel van Stichting Doarpswurk) is vastgelegd. Daarbij zijn wij overigens wel geconfronteerd met een halvering (€ 100.000,-) van het beschikbare budget. Hierbij is nadrukkelijk door uw Staten vastgelegd dat – zolang de nieuwe ondersteuningsstructuur nog niet is gerealiseerd – de basisfinanciering van het geheel (inclusief het Netwerk Duurzame Dorpen) gecontinueerd dient te worden. Wij vragen u omdat er geen nieuwe ondersteuningsstructuur is, het budget voor het Netwerk Duurzame Dorpen te continueren.

Maandag 16 mei jl. zijn wij – telefonisch – door gedeputeerde Fokkinga geïnformeerd over het voorgenomen besluit van GS om de subsidie, die Stichting Doarpswurk ontvangt, te wijzigen van een structurele naar een tijdelijke subsidie tot en met 2025. Daarbij zal de subsidie – althans dat is het voornemen – in deze periode worden afgebouwd. Op welke wijze dit zal gaan plaats vinden is ons tot op heden nog onduidelijk. Ook dit laatstgenoemde is een treurige constatering. Als onderbouwing hiervan gaf de gedeputeerde aan dat de provincie Fryslân voor een grote bezuinigingsopgaaf staat gelet op een jaarlijks begrotingstekort van 7 miljoen euro en “Leefberens” niet meer tot de kerntaken van het provinciale domein behoort. Of een volgend college diezelfde mening is toegedaan, kan nu uiteraard nog niet worden voorspeld.

Het huidige collegeakkoord heeft de titel ‘Lok op 1’. ‘Samen met de mienskip werken we aan een mooi en sterk Fryslân’ is de tekst die op de homepage van de provincie Fryslân staat vermeld. Dat roept de vraag op of het college afstand neemt van het huidige coalitieakkoord. Het gegeven dat “Leefberens” niet meer tot de kerntaak van de provincie Fryslân behoort, is voor ons volstrekt nieuw. Dan zouden heel vaak taken en/of opdrachten vervallen. Immers ook veel andere taken die nu door de provincie – zelf dan wel in opdracht – worden uitgevoerd vallen onder het kopje ‘Leefberens’. Delen de fracties van Provinciale Staten in Fryslân de mening dat ‘Leefberens’ niet meer tot de kerntaak van het provinciaal bestuur behoort? En hoe kijkt u vervolgens dan nog naar het huidige coalitieakkoord?

Stichting Doarpswurk heeft zich vanaf 2018 voortdurend constructief opgesteld om mee te denken en te werken aan een efficiëntere ondersteuningsstructuur. Wij beseffen ons terdege dat het op onderdelen effectiever en efficiënter kan worden ingericht en hebben daarbij meerdere malen aangeboden om onze Stichting – taakstellend – de opdracht te geven deze structuur te bouwen, waarbij wij eveneens hebben aangegeven een bezuinigingsopdracht daarin te willen verwerken. Van dat aanbod is geen gebruik gemaakt. Een organisatieadviesbureau heeft hiertoe de opdracht gekregen en ook hiervoor hebben wij vragen ingevuld, ideeën ingebracht maar we hebben geen besluit vernomen.

Op 10 februari jl. heeft gedeputeerde Fokkinga een werkbezoek gebracht aan Doarpswurk. Uiteraard was tijdens die bijeenkomst de toekomst van de ondersteuningsstructuur ook onderwerp van gesprek. De gedeputeerde gaf daarbij de delegatie van Doarpswurk te kennen: “Jim hoege jim gjin soargen te meitsjen sa’n wichtige organisaasje as Doarpswurk bliuwt wol bestean, at dat itselde budget is dat doar ik net te sizzen....”

Op 16 mei 2022 kregen we van de gedeputeerde een heel andere boodschap.....

Ten koste van de vrijwilligers in Fryslân

De uitdagingen in Fryslân zijn groot. Zeker na Covid is het van belang te blijven werken en investeren in een verenigde mienskip. En dus is het in onze optiek van groot belang dat al die burgers die zich belangeloos inzetten voor hun eigen leefomgeving onafhankelijke (los van de overheid) ondersteuning kunnen krijgen, nu en toekomstig. Of het nu gaat om een zonnepark voor het eigen dorp, een dorps huis of een woontraject, de kracht van de mienskip is van onwaarschijnlijk groot belang. En die mienskip krijgt veel uitdagingen op haar bordje en in onze optiek is het daarbij een overheidstaak deze mienskip te faciliteren en te ondersteunen. Laat dat nu precies onze opdracht zijn!

Doarpswurk zit in het ‘hart’ van die mienskip, wij hebben de kennis, het netwerk en jarenlange ervaringen. Het zou pas echt verspilling van gemeenschapsgeld zijn deze kennis en ervaring, en met name haar onafhankelijke positie verloren te laten gaan. Om nog maar te zwijgen over het in de steek laten van zeer veel initiatiefnemers en vrijwilligers die – mei elkoar en foar elkoar – onbaatzuchtig werken aan een mooi en leefbaar Fryslân.

Alternatief

Stichting Doarpswurk sluit haar ogen niet voor de vele opgaven waar we als maatschappij – en dus ook de provinciale overheid – voor staan. Doarpswurk is reeds een slanke efficiënte organisatie maar kritisch kijken en beoordelen of het mogelijk nog efficiënter en effectiever (en daardoor ook goedkoper) georganiseerd kan gaan worden, is wat ons betreft een doorlopend proces. In de nu aangekondigde maatregelen wordt niet tot nauwelijks gekeken naar het eigen provinciale apparaat. Zou daar niet een groot deel van de voorgenomen bezuinigingen te bewerkstelligen zijn? Door bijvoorbeeld de activiteiten van Streekwurk te integreren in de opdracht die aan Doarpswurk wordt verstrekt, zou een belangrijk deel van kosten kunnen worden bespaard (efficiency voordelen) waarbij de ondersteuning van de vele initiatiefnemers zoveel als mogelijk overeind kan blijven. Ook Streekwurk vervult daarin een belangrijke rol.

Een onafhankelijke organisatie – los van de provincie – die inwoners kan ondersteunen en faciliteren. Een stap die mogelijk een nog grotere bezuiniging zal gaan opleveren dan in het huidige voorstel het geval zal zijn.

Tenslotte

De eenzijdige keuze die nu wordt gemaakt en die naast Doarpswurk vooral vrijwilligersorganisaties in onze Friese steden en dorpen in haar bestaan zal gaan raken veroorzaakt veel onrust, hetgeen u ongetwijfeld ondertussen heeft vernomen. We krijgen inmiddels heel veel zorgen te horen van dorpsbelangen, dorpshuisbesturen en anderen.

Zelfs van buiten onze provincie krijgen wij vragen of hier wel kritisch genoeg naar is gekeken, deze ondersteuning zou toch een basisondersteuning moeten zijn voor een plattelandsprovincie (met zoveel dorpen) zoals in Fryslân het geval is.

Het GS besluit valt volgens ons bijna niet uit te leggen, tot dusver is de provincie zeer te spreken over onze ondersteuning, de dorpen en wijken geven een 8 voor onze dienstverlening. Waar krijgen dorpen en wijken straks de steun vandaan? Of moet elk dorpsbelang of dorpshuisbestuur bij een groot deel van de vragen en ideeën zich rechtstreeks wenden tot de ambtenaren en bestuurders op de Tweebaksmarkt in Leeuwarden? Gaat dat niet veel meer kosten? Daarom vragen dorpen en wijken en de ondersteuners van Doarpswurk zich af: voor welk probleem is dit nu een oplossing en wat wordt er dan beter?

Stichting Doarpswurk is ervan overtuigd dat de nu ingeslagen richting een foutieve is, die de mienskip in Fryslân hard zal raken. En dat kan en mag niet de bedoeling zijn van een overheid, die dezelfde mienskip centraal wil stellen in haar beleid.

Kortom: wij verzoeken uw Staten dan ook om dit voorgenomen besluit te verwerpen en de continuïteit van Stichting Doarpswurk en het daarbij behorende netwerk van duurzame dorpen inhoudelijke en financieel te waarborgen.

Tot het geven van een nadere toelichting uiteraard van harte bereid.

Hartelijke groet,

Theo Andreae
directeur Stichting Doarpswurk

Doeke Fokkema
voorzitter Stichting Doarpswurk

